

Verejné zákazky Stavebné fórum.sk

Nezákonné praktiky a právne
dopady

Čo je verejné obstarávanie?

- Odplatné získavanie tovarov, služieb a prác + koncesií
- Účel – nepriama regulácia verejných výdavkov a výdavkov monopolov; **ochrana pred nehospodárnym vynakladaním cudzích prostriedkov**
- Nástroj – trh, konkurenčné prostredie
- Prostriedky – postupy a pravidlá stanovené právnymi predpismi

Čo je dôvodom porušovania zákona?

- Snaha o konanie, na predídenie ktorého je zákon určený
- Nakladanie s cudzími prostriedkami pri obstarávaní zákaziek (nákupu) je veľmi ťažko objektívne označiť za nehospodárne a ide o jeden z najobvyklejších spôsobov obohacovania sa.

Cieľ a základné spôsoby

Cieľ: obstarávanie konkrétneho predmetu, od konkrétneho dodávateľa za konkrétnu cenu

Spôsoby:

- Nezákonné vyhýbanie sa použitiu zákona
- Nezákonné použitie nesúťažného postupu
- Použitie protizákonných podmienok súťaže

Protizákonné súťažné podmienky

Najčastejšie samostatne alebo kombinácia nasledovných častí súťažných podmienok:

- Podmienky účasti
- Špecifikácia predmetu zákazky
- Kritéria hodnotenia ponúk
- Obchodné podmienky

Podmienky účasti

- Snaha stanoviť podmienky splniteľné obmedzeným okruhom záujemcov alebo uchádzačov
- Príklady:
  - požiadavky na existenciu servisných stredísk v určitej vzdialenosti od miesta realizácie predmetu zákazky
  - požiadavky na existenciu poistenia pred uzavretím zmluvy
  - požiadavky na preukázanie vlastníctva záujemcu/uchádzača k veciam, ktoré (i) nie sú pre realizáciu obstarávaného predmetu reálne potrebné alebo (ii) ich vlastníctvo môže byť v zmysle zákona preukázané aj inou osobou

Špecifikácia predmetu zákazky

Účelová špecifikácia:

- špecifikácia je nastavená tak aby jej vyhovoval iba jeden konkrétny predmet, ktorý môže dodať iba jeden konkrétny dodávateľ (najmä určité tovary a služby)
- predmet zákazky pozostáva z účelovo spojených položiek z ktorých minimálne jednu môže dodať iba jeden konkrétny dodávateľ
- predmet zákazky nie je dostatočne jasne definovaný (najmä niektoré služby)

Kritéria na hodnotenie ponúk

- Kritéria umožňujú manipuláciu s hodnotením ponúk najmä tým, že nie sú objektívne.
- Kritéria môžu znamenať porušovanie účelu a princípov zákona tým, že de facto neumožnia výber ekonomicky najvýhodnejšej ponuky; táto skutočnosť však nemusí nevyhnutne znamenať porušenie zákona.

Obchodné podmienky

- Sofistikovaný nástroj na manipuláciu so súťažnými postupmi.
- Nesplniteľné obchodné podmienky umožňujú diskvalifikovať zo súťaže „nepohodlných záujemcov“.
- Nesplniteľné podmienky sú následne po uzatvorení zmluvy s úspešným uchádzačom (i) odstránené alebo (ii) nie sú uplatnené.
- Hoci sa novelou č. 503/2009 Z.z. upravil zákaz uzatvárania dodatkov k zmluvám (za určitých podmienok), ktoré sú výsledkom procesu verejného obstarávania, naďalej je tento inštitút využívaný na obchádzanie zákona.

Dopady

- Pre porušovateľa zákona:
  - Právne (neplatnosť zmluvy podľa 148a zákona, sankcie a/alebo zrušenie postupu obstarávania rozhodnutím ÚVO)
  - Ekonomické (omeškanie s obstaraním zákazky alebo úplný zánik možnosti ju obstarat')
- Pre trh
  - Ekonomické (absencia štandardného trhového správania)
- Pre štát a spoločnosť
  - Ekonomické (nehospodárne vynakladanie verejných prostriedkov)
  - Právne (korupcia, nízka vynútiteľnosť práva)